

Живороген гуцер *Zootoca vivipara* (Jacquin, 1787)

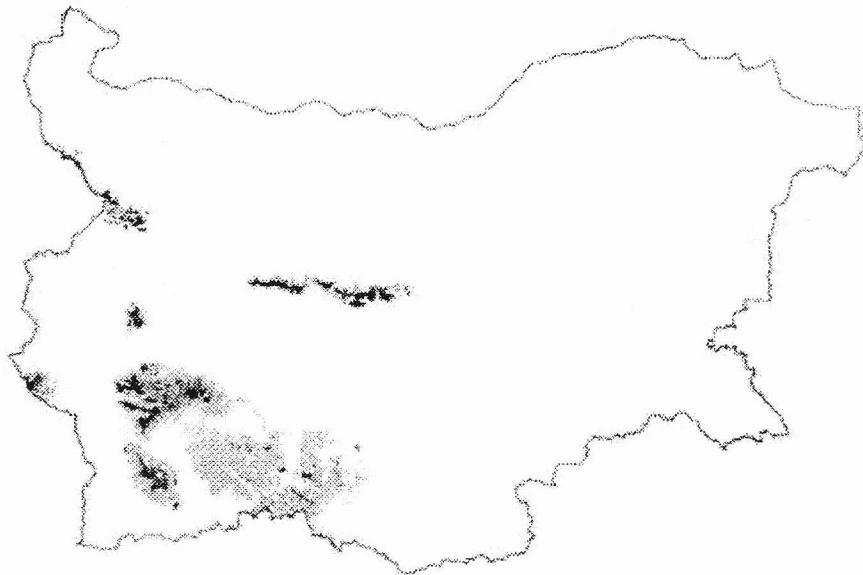
Zootoca vivipara vivipara (Jacquin, 1787)

Синоними: *Lacerta vivipara* – Ковачев (1912), Буреш, Цонков (1933), Вешков, Veron (1964), Бешков, Нанев (2002).

А: Viviparous Lizard; **Ф:** Lézard vivipare; **Н:** Bergeidechse;

Р: Живороद्याщая ящерица.

Разпознаване (сн. 54). L.tot. до 150-160 mm. L.corp. при мъжките до 55 mm, при женските до 68 mm. Гръбната страна светло- до тъмнокафява. Окципиталната линия тясна и по-често непрекъсната; от двете страни на окципиталната линия може да има бледожълти петънца; париеалните ивици с или без дребни или по-егри черни петънца; супрацилиарни-

Карта 35. *Zootoca vivipara*

те линии бледожълти (при мъжките обикновено насечени); темпоралните ивици кафяви със светли и тъмни (черни) петънца с варираща гъстота; субокуларните линии светли, най-често слабо насечени и придружени с черно петънце отгоре и отдолу. Коремната страна при мъжките оранжева с множество черни петънца; при женските бледожълта, бежова или бледооранжева, без или с много слабо изразено напетняване. Гушата бяла (и при двата пола). Новородените са тъмно оцветени с неясни елементи на оцветяването.

Разпространение. Средна и Северна Европа, на юг до северните части на Пиренейския и Апенинския полуостров и централните части на Балканския полуостров. Среща се и в умерените ширини на цяла Азия. Западната граница на ареала достига до Ирландия, източната – островите Сахалин и Хокайдо.

Разпространение у нас (карта 35). Западна и Централна Стара планина, Витоша, Рила, Пирин, Западните Родопи и Осоговската планина. Среща се от 1200 (в Северна Рила и при яз. Доспат) до 2900 м н.в. (под връх Мусала в Рила).

Местообитание. Предпочита влажни мезофилни ливади и торфища в буковия или излолистния пояс, както и субалпийската зона. На места се среща и в ксеромезофитни висопланински ливади, но винаги в близост до водоизточник.

Биология. Приземен вид, който при опасност се крие сред растителността или търси спасение във водата. В редки случаи се изкачва до около един метър височина върху ниски дървета и храсти. През летните горещини някои популации, срещащи се в по сухи райони, мигрират към по-влажни местообитания в близост до водоеми или навлизат в горски масиви. Храни се с дребни безгръбначни животни (бръмбари, мравки, паяци и др.). Ражда от 2 до 12 малки (най-често 6) с дължина (L.tot.) около 20 mm.